

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11963.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, petek 16. junija 1944

Preis - Cena L 0'80

Protizakonito pridobivanje delavcev

Pokrajinska zveza delodajalcev je poslala Združenju trgovcev dopis št. 1276 z dne 31. maja t. l. s tem pojasnilom:

»Na ponovne pritožbe delodajalcev, da nekatera podjetja pridobivajo oz. skušajo pridobiti delavce drugih podjetij za sebe, in sicer na ta način, da plačujejo višje mezde, kakor so bile v smislu naredb Vrhovnega komisarja z dne 4. XII. 1943 dogovorjene z mezdinimi sporazumi in ker je z mezdinimi sporazumi določene mezde v smislu cit. naredb smatrati kot maksimalne in se jih ne sme prekoračiti, je postopanje onih podjetij, ki skušajo pridobiti delavce z višjimi mezdami, nedovoljeno in protizakonito.

Ker so s takim postopanjem prizadeta podjetja, ki ne zmorejo tako visokih mezd radi skrčenja obratovanja ali drugih razlogov, smatra podpisana zveza za svojo dolžnost zaščititi taka podjetja.

Vabimo Združenje trgovcev in Odsek za obrtništvo, da opozorita svoje člane, da bo Pokrajinska zveza delodajalcev primorana vse take primere, ko bi si skušali delodajalci dobiti nove delavce s tem, da bi plačevali višje mezde, kot so določene z mezdinimi sporazumi, naznaniti pristojnim oblastem radi kršitve določb naredb Vrhovnega komisarja, kar bo imelo za taka podjetja, ki skušajo na ta način izigrati določila o zapori mezd in plač, neugodne posledice.

Naj vsa podjetja to opozorilo upoštevajo.

Opozorilo

Uprava policije v Ljubljani opozarja, da je prefekt tržaške pokrajine z naredbom z dne 15. maja 1944 odredil, da si morajo osebe, ki prihajajo v Trst iz drugih občin tržaške pokrajine, kakor tudi oni, ki prihajajo iz katere koli druge pokrajine v »Jadranskem primorju«, torej tudi iz Ljubljanske pokrajine, pa nameravajo ostati v Trstu nad sedem dni, izposlovati predhodno posebno dovoljenje tržaške prefekture.

Prijave delavcev zaposlenih pri težkih in najtežjih delih

Vse delodajalce, ki vsakomesečno prijavljajo na predpisanih tiskovinah delavce za prejem dodatnih nakaznic za težka in najtežja dela, opozarjamo na sledeče:

S 1. julijem 1944 se uvedejo nove dodatne nakaznice za težke in najtežje delavce, ki bodo dvojne vrste. Dodatne nakaznice za Mestni preskrbovalni urad v Ljubljani bodo različne od onih za ostale podeželske preskrbovalne urade (podobno kot je bilo do sedaj pri osnovnih živilskih nakaznicah). Delavci, bivajoči na področju Mestnega preskrbovalnega urada bodo tedaj prejeli drugačne dodatne nakaznice, kot delavci iz področij ostalih preskrbovalnih uradov.

Da ne bo pozneje nepotrebnih nesporazumov in sitnosti naj vsi delodajalci najstrožje upoštevajo sledeče določilo, ki je sicer že dosedaj veljalo, pa so ga zanemarjali in ki se glasi:

Prijave za delavce zaposlene pri težkih in najtežjih delih je treba vlagati pri za delavce pristojnih preskrbovalnih uradih, t. j. pri tistih, kjer delavec prejema svojo osnovno živilsko nakaznico.

Obnova razdejanih mest

Že danes posvečajo v mnogih državah povojnim obnovitvenim delom največjo pozornost. Posebno velja to za Nemčijo, kjer že sedaj delajo načrte, kako bi se moglo od vojne in bombnih napadov povzročene škode čim prej odpraviti. V Nemčiji so tudi prepričani, da bo nemška tehnika z uspehom izvedla obnovitvena dela, saj je svojo veliko storilno sposobnost dokazala s sezidavo avtomobilskih cest, zapadnega in atlantskega obrambnega pasu ter tisočih in tisočih raznih za oborožitvena dela potrebnih stavb. Nova obnovitvena dela bodo izvedla deloma zasebna podjetja, v prvi vrsti pa množestvene tehnične organizacije, kakor jih zlasti predstavlja Državna delovna služba in Organizacija Todt. Na ta način pa se bo tudi preprečilo, da bi nastala podobna brezposelnost in množestveno izseljevanje kakor po prvi svetovni vojni. Nobenega dvoma tudi ni, da se bo odprava vojnih škod smatrala kot najnujnejše delo v vsej Evropi in da se bo tudi pri teh delih pokazala evropska solidarnost. Pri tem bo pripadlo nemškemu stavbenemu gospodarstvu, ki se more opirati na razvito industrijo in obrt, vodilno mesto.

Kako se bodo obnovitvena dela izvedla, o tem razpravlja v daljšem članku »Donau-Zeitung«, ki napoveduje, da bo pomenila obnova stanovanj s tehničnega stališča popoln preokret in zidavi hiš. Stiska dela ljudi iznajdljive in tako je tehnika zaradi vojne v vseh panogah z racionalizacijo, mehanizacijo in tipizacijo silno napredovala. Predvsem je zelo stopnjevala svojo proizvodnjo z množestveno izdelavo. Tudi stavbena tehnika se bo po vojni posluževala novih postopkov, poenostavila konstrukcije in ustvarjala norme in tipe, ki ne bodo samo znatno pospešili izdelavo stavbenih strojev, temveč tudi samo zidanje pocenili in pospešili. Drž. minister dr. Speer in drž. stanovjski komisar dr. Ley že pripravljata nove stavbene metode. Razvili so se že tudi novi postopki, ki močno pospešujejo stavbeno delo ter zagotavljajo dobro kakovost stavb. Dočim je dosedaj dobila vsaka hiša svoj tloris in se je serijska izdelava omejevala na postavitev stanovanjskih blokov ali naselij, se bo v bodoče množestveno izdelovanje uveljavilo tudi v stavbeni delavnosti ter bo pri tem težišče v tvorniskem izdelovanju posameznih sestavnih delov.

Da se doseže ta revolucionarno učinkujoči cilj, se bodo predvsem uvedle enotne temeljne mere, ki jih je po sistematičnem proučevanju izdelal arhitekt Ernst Neufert in jih podrobneje razložil v svoji knjigi »Bauordnungslehre«. Za kvaliteto tega dela je najboljši dokaz to, da se je nova stavbeno-merska sistematika v uradnem listu že predpisala za skoraj vse vojne stavbe, zlasti za lesene, industrijske in stanovanjske stavbe

Podjetje, ki ima n. pr. svoj sedež ali obratovalnico v Ljubljani, mora prijavo za delavce, ki so pri njem zaposleni, pa stanujejo n. pr. na področju preskrbovalnega urada Brezovica, vložiti na preskrbovalnem uradu na Brezovici, ne pa na Mestnem preskrbovalnem uradu v Ljubljani.

ter za vojni tip enotnih dvonadstropnih stanovanjskih hiš za 16 rodbin.

Pomemben preobrat bo tudi povzročil nov stavbeni stroj, ki bo v premakljivi lopi, da se bodo mogla izvrševati vsa dela brez ozira na vreme in dokončati delo vedno v določenem roku. Takoj pri začetku obnovitvenih del se bodo pojavile razne težkoče, ko bo treba vse ruševine pospraviti. More pa se računati, da bo tehnika tudi tej težkoči kos. Sicer pa se bodo podrtine mogle porabiti

deloma tudi za stavbene namene, za napravo novih cest, izpolnitev močvirij itd.

Gospodarska izvedljivost obnovitvenih del pa je v glavnem zagotovljena s preureditvijo oborožitvenih podjetij na mirnodobsko delo.

Tudi pri nas bi bilo potrebno, da bi že sedaj posvečali največjo pozornost obnovitvenim delom ter določili enotne tipe za nova gospodarska poslopja, ker bi se s tem njih naprava ne le pospešila, temveč tudi pocenila.

Problem vnovčevanja naravne volne

Zaloge naravne volne za eno leto čakajo pri glavnih producentih, da se spravijo na svetovni trg šele po vojni. Z veliko skrbjo čakajo Avstralija, Nova Zelandija, Južna Afrika in južno-ameriške države na konec vojne, da bo mogoče rešiti velike probleme, ki so nastali v zadnjih letih v gospodarstvu z naravno volno.

»Deutsche Adria-Zeitung« meni, da bodo sklicali Angleži po svoji stari navadi svetovno konferenco rejcev ovac, ki naj se loti teh problemov, čeprav ni upanja, da bi se taki problemi dali rešiti pred koncem vojne. Med obema vojnima se je proizvodnja naravne volne v čezmorskih deželah povečala skoraj za dve tretjini. V začetku sedanje vojne je Anglija obljubila dominionom, da bo odkupila vso proizvodnjo volne do konca vojne. Združene države Severne Ameri-

ke pa prevzemajo večino proizvodnje Argentine in Urugvaja. Reja ovac je bila s tem sicer gmočno podprta, čeprav med vojno ni pravega razmerja med proizvodnjo in potrošnjo, a s tem se ni pomagano, ker zaradi pomanjkanja transportnih sredstev volna še vedno ostaja pri producentih v čezmorskih deželah. V zadnjem času so tudi Združene države omejile svoje nakupe volne v Južni Ameriki.

Najbolj zamotani pa so problemi gospodarstva z naravno volno zaradi tega, ker se je močno povečala proizvodnja umetne volne, ki je po angleški cenitvi po količini skoraj že dosegla naravno. Največji potrošniki naravne volne Nemčija, Japonska in USA, ki so pred vojno prevzemali dve petini svetovnega izvoza naravne volne, so zdaj največji producenti umetnih vlaken.

Produkcija premoga v vojni dobi

O višini proizvodnje premoga in železa se med vojno le malo govori, ker sta ta dva produkta zelo važna pri oborožitvi, zato se pa vse države tem bolj trudijo, da pospešijo in zvišajo to važno produkcijo. »Donauzeitung« naglašja, da je nemški javnosti znano, da je nemška produkcija premoga lani dosegla svoj rekord, in da se pred svetom ne da več prikrivati dejstva, da se Angliji hudo maščuje zanemarjanje tehničnih naprav v premogovnikih. S pridobitvijo Zgornje Šlezije je Nemčija zavzela drugo mesto pri svetovni proizvodnji premoga. Prehitela je Anglijo, ki je bila za Združenimi državami Severne Amerike. V letih 1929. do 1936. je proizvodnja premoga v Angliji narasla samo za 8.5%, v Nemčiji pa za 29.4%. Ko so v Angliji rudarje mobilizirali in jih je mnogo prevzela tudi vojna industrija, pa je angleška proizvodnja premoga nazadovala za 20%.

Zamujeno in zgrešeno pri tehničnih napravah v angleških premogovnikih so skušali nadomestiti in popraviti, rudarje so dobili nazaj, a vse nič ne pomaga. Pri premogovništvu je Anglija v defenzivi in ni upanja, da bi si spet osvojila nekdanje mesto pri svetovni proizvodnji.

Med vojno se vidi, kako je hudo, če je dežela pri preskrbi kuriva navezana na tuje dobave. Vsa ležišča premoga se intenzivno izkoriščajo, v nekaterih deželah pa si skušajo pomagati s šoto

in lesom. Mnoga taka prizadevanja bodo po vojni opuščena, ker so predraga, zdaj v silji pa n. pr. na Danskem pridobivajo šoto, Švica pa odkriva in izkorišča nova ležišča premoga, ki pa le slabo ustrezajo zahtevam industrijskih obratov in gospodinjstev.

Na zapadu Evrope si predvsem Francija prizadeva, da bi postala neodvisna od uvoza premoga. Na jugu je v obratu spet 150 manjših premogovnikov, kjer je delo že dokaj let počivalo, napravljen pa je bil tudi načrt, da bi se v desetih letih proizvodnja premoga zvišala od letnih 46 na 65 milijonov ton. V Španiji se je od leta 1935. proizvodnja premoga povečala za 50%, uvoz premoga pa je seveda še vedno potreben, ker se industrija močno razvija. V težkem položaju je Portugalska, ki je že izčrpala svoja premogovna ležišča in ne dobiva več premoga iz Anglije.

Tudi na jugovzhodu Evrope se proizvodnja premoga vneta pospešuje. Precej se je zvišala proizvodnja v Turčiji in Bolgariji, znatne uspehe pa je dosegla tudi Madžarska, ki je producirala v zadnjem predvojnem letu toliko premoga, da je krila do 93% domače potrošnje. Z razvojem industrije se je v zadnjih letih potrošnja premoga precej povečala in se morali na leto povprečno uvoziti po 200.000 ton črnega premoga in po 330.000 ton koksa, dočim so v sosedne dežele izvažali po 250.000 ton rjavega premoga.

Južnovzhodnim deželam pomaga s premogom Nemčija, ki pa je prevzela tudi preskrbo Italije in severnih dežel, ki ne dobijo več premoga iz Anglije.

Tudi čezmorje ni dobro založeno s premogom. Primanjkuje ga celo v Združenih državah, čeprav se je proizvodnja zvišala od 477 na 600 milijonov ton. Še v večji meri se je med vojno povečala potrošnja in Združene države morajo s premogom zalagati Kanado, ki jo je Anglija pri preskrbi premoga že leta 1941. pustila na cedilu. Iz Združenih držav gre vedno več premoga tudi v Južno Ameriko. Od leta 1939. do 1940. se je ta izvoz zvišal od 0.61 na 1.49 milijona ton.

Tudi potem, ko vojna industrija ne bo več največji odjemalec premoga, bo gospodarstvo s premogom ostalo na svojem važnem mestu. Namesto vojne industrije bo velik odjemalec premoga industrija, ki se razvija v starih agrarnih deželah. Premog se bo v vedno večji meri tudi kemično uporabljal. Zaradi tega ga ne bo nikdar preveč, pravilno pa se da razdeliti samo v velikih gospodarskih prostorih.

Štedenje s pnevmatikami

Pokrajinski gospodarski svet opozarja vse lastnike triciklov, da primanjkuje pnevmatike ter se mora zato s kolesi čim bolj varno in gospodarsko postopati. Zlasti opozarja Gospodarski svet, naj se na triciklje ne nalaga blago, ki preobremenjuje vozilo, kakor n. pr. premog, ljudje ali pretežki tovari. Na tricikelj je nalagati le toliko blaga, kolikor ga more normalno njegova konstrukcija prenesti.

Ce lastniki tricikljev tega ne bodo upoštevali, potem v kratkem času vozila sploh ne bodo mogli več uporabljati, ker ne bodo mogli nabaviti novih pnevmatik.

Ker je izključeno, da bi se v bodoče mogle nakazovati nove pnevmatike, se je treba ravnati po navodilih Pokrajinskega gospodarskega sveta.

Združenje trgovcev.

Vsi obrati industrije

Železnica, pošta, cestno-gradbena podjetja, špedicijske obrti, mestni obrati kakor elektrarna, plinarne, vodovod, pristave, gradbena skladišča mestne občine, osebe za čiščenje cest, cestne železnice, javne bolnišnice, mlekarne in veliki mlini kakor tudi tvornice konserv vsake vrste so naprošeni, da zaradi skrbstva prijavijo število svojih moških uslužbencev preko 18 let starosti pri oddelku za obratno delo nemškega svetovalca (Pokrajinska uprava), Ljubljana, soba št. 122.

Stavke v Angliji

Meseca marca je bilo v Angliji v raznih podjetjih 308 stavk, od tega v rudnikih 155, v kovinski in strojni industriji ter v ladjedelnicah 117, ostale pa v raznih drugih obratih. Ministrstvo za delo je ugotovilo, da je v rudnikih 266.100 rudarjev zgubilo 1.273.000 delovnih dni, vsega skupaj pa je bilo zaradi stavk zgubljenih nad 1.6 milijona delovnih dni, kar je šestkrat toliko kot meseca februarja. V ladjedelnicah, pristaniških in transportnih podjetjih ter v obratih železne in tekstilne industrije je bilo meseca marca okrog 900.000 delavcev delnih zvišanja mezd.

Obrtniški vestnik

Obvezno izplačilo poviška delavcem

Z ozirom na objavo o izplačilu poviška mezd v št. 43. »Trgovskega lista« z dne 26. maja 1944, sporočamo, da je mezdní sporazum od 26. marca 1944 obvezen tudi po členu 2. za delodajalce v živilski stroki, to je za člane sindikatov pekov, slaščičarjev, mesarjev in klobasičarjev ter za nestrežno osebe v gostinskih obratih.

Ostala določila so neizpremenjena.

O obveznem izplačilu nas je obvestila Pokrajinska zveza delodajalcev z dne 9. 6. 1944 pod št. 1341.

Združenje trgovcev v Ljubljani.

Brivsko-frizerske mojstre

vabi Odsek za obrtništvo, da dvignejo v njegovi pisarni v Čopovi ulici št. 1 nove cenike.

Poslovni uspehi družbe Montecatini

Največji plavžarski, kemični in metalurški koncern Italije, ki je tudi s podobno nemško industrijo v zvezi, je sedaj objavil svoje poslovno poročilo za leto 1943. Poročilo dokazuje, da dogodki v Italiji niso ostali brez posledic za podjetje. Družba bo sicer tudi letos izplačala 10 odstotno dividendo, vendar pa je zelo dvomljivo, če bo mogla družba tudi v bodoče doseči enako dobre poslovne uspehe. Poročilo poudarja, da je bilo prvih osem mesecev 1943 za podjetje zelo ugodno, nato pa so povzročili politični dogodki reakcijo, ki se bo prav pokazala šele v letošnjem letu. Številni obrati koncerna so izpostavljeni sovražnim vplivom. Neposredno vojno škodo ceni poročilo na pol milijarde lir. Prizadevanja, da bi se uredilo odškodninsko vprašanje, so ostala dosedaj brez uspeha. Višji čisti dobiček v letu 1943. (217 proti 179 milijonov) se mora presojati z vidika, da so se tri podjetja vključila v koncern in da so se obratne investicije zvišale (v vseh podjetjih) od 1458 na 2828 milijonov lir. Poročilo nadalje navaja, da je neznatno nadovalo izkoriščanje naravnih zakladov. O acetatni umetni svili, ki se je leta 1942, ugodno razvijala, ni v poročilu podatkov. Delnice družbe, ki imajo tudi v Berlinu oficialni tečaj, so se spremenile v imenske. Pri tem se je ugotovilo,

Cene in dohodki v Romuniji

»Donauzeitung« piše, da je bila v jeseni 1939. Romunija še med najcenejšimi deželami na jugovzhodu. Indeks cen v trgovini na debelo takrat še ni dosegel povprečja od leta 1929., v prvi polovici leta 1941. pa je presegel že dvakratno višino decembra leta 1939. Po juniju 1941. uradni indeks cen sploh niso bili več objavljeni. Draginja v Romuniji ima svoje vzroke tudi v tem, da je Romunija iz svojega notranjega preobrata gospodarsko nepraviljena prišla v vojno dobo, zelo važno vlogo pa igra tudi prevelika razlika med vrednotenjem industrijske in kmetijske proizvodnje.

V začetku vojne je nastalo pomanjkanje industrijskih izdelkov in surovin, čezmorski uvoz je odpadel in vso zunanjo trgovino je bilo treba preurediti. Uvoz se je močno podražil, za žitni pridelek pa po bogati žetvi leta 1939. in tudi pozneje niso bile dosežene zadovoljive cene. Gospodarsko glasilo »Argus« navaja, da so se življenjski stroški od avgusta 1939. do letos zvišali približno za 500%. To je povprečje, kajti posamezne potrebsčine so se še bolj podražile. Na črni borzi so cene za 600

odstotkov višje ko na legalnem trgu.

Romunske železnice so svoje tovarne tarife od konca leta 1939. že večkrat zvišale. Leta 1940. so bile tarife zvišane trikrat v kratkih presledkih, letos pa spet za 100%. Od začetka vojne so se povprečno zvišale za 450% in ima tako na jugovzhodu višje železniške tarife za tovarni promet samo še Grčija. V primerjavi z nemškimi so romunske železniške tovarne tarife sedemkrat višje. Zaradi velikih prometnih stroškov se podražuje tudi izvozno blago. Tako so se v drugem vojnem letu produkti iz zemeljskega olja podražili za 400%.

Dohodki uradnikov, nameščencev in delavcev niso v skladu s cenami življenjskih potrebščin. Zvišanja mezd in plač ne dohajajo draginje, uradniki in nameščenci pa so še na slabšem ko delavci, pri čemer pa je zanimivo, da so še najbolj preskrbljene velike družine, ker so doklade za otroke draginji primerne. Vprašanje plač in mezd je za Romunijo velik problem, čeprav živijo štiri petine romunskega prebivalstva od kmetijstva.

Denarništvo in zavarovalstvo

Stodinarski bankovci zamenjani

Zamenjava srbskih stodinarskih bankovcev prve izdaje je končana. Zamenjalni rok je Narodna banka večkrat podaljšala, zadnjič do 25. maja. Večina predloženih bankovcev je bila zamenjana za gotovino. Samo one količine, za katere se bo dokazalo, da so se namerno nakopičile, se ne bodo zamenjale takoj za gotovino.

Šterlinški blok omajan

Ceprav se je na londonski imperialni konferenci razpravljalo tudi o valutnih vprašanjih, se to v uradnem komuniqueju ne omenja niti z besedico. Iz tega sklepajo, da o tem vprašanju z dominioni ni prišlo do soglasja in da dominioni po vojni najbrže ne bodo voljni ohraniti dosedanje valutne obveznosti do materine dežele. Če bi razpadel šterlinški blok, ne bi bil

da je celotna glavica v višini 2 milijard lir razdeljena na nič manj ko 57.000 delničarjev.

tega kriv nameravani mednarodni valutni načrt, ker so si bili angleški strokovnjaki že pred pričetkom konference na jasnem, da se sistema šterlinškega bloka mednarodni valutni načrt ne tiče.

Angleški finančni krogi se zavedajo, da šterlinški blok po vojni ne bo mogel ostati v dosednji obliki. Dominioni nočejo, da bi se ta sistem še bolj utrdil, temveč hočejo doseči v valutnem oziru večjo svobodo, ker se boje, da bi bili sicer potegnjeni v težkoče, ki bodo za Anglijo nujno nastale po ustavitvi dobav po zakonu o posoji in zakupu. Zaradi tega zakona je postalo čisto odveč, da bi se nabave iz USA finansirale čez London. Drugačna pa je stvar za nabave blaga iz dežel izven šterlinškega bloka. To blago bi se moralo plačati iz dobroimetij dominij v Londonu. Vsi dominioni pa dvomijo, da bi se ta plačilni pro-

met gladko razvijal, dokler se ne ve, kako se bodo plačala velika klirinška dobroimetja dominionov v Londonu. Da bi se ta dobroimetja plačala šele v daljši dobi z angleškimi izvoznimi presežki, na to dominioni ne pristajajo, ker bi bila to za njih prevelika obremenitev.

Dominioni pa tudi dvomijo, da bi Anglija sploh mogla kriti valutno potrebo članice šterlinškega bloka. Angleške dolarske rezerve so namreč skoraj popolnoma skopnele in svojim obveznostim po mednarodnih valutnih dogovorih bi mogla Anglija ustreči le, če bi dobila od USA visok dolarski kredit. Dominioni se boje, da bi morali tudi po vojni finančno preveč pomagati Angliji in zato se glede bodočih valutnih vprašanj nočejo vezati. S tem pa je ves šterlinški blok omajan.

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu je zvišala svojo delniško glavico od 95 na 142,5 milijona kun.

Nemško-bolgarska kreditna banka, ki spada v interesni krog zavoda Deutsche Bank, je dosegla lani 15,6 (predlani 14,9) milijona levov čistega dobička. Banka bo zopet izplačala 5 odstotno dividendo, za kar bo porabila 2,5 milijona levov čistega dobička. 10 milijonov levov se porabi za posebni rezervni sklad, ki s tem naraste na 12,5 milijona levov. Redni rezervni sklad znaša 50 milijonov levov.

Turški zlati funt je znova nazadoval in je njegov tečaj padel na 30.10. Turški bančni krogi računajo z nadaljnjim nazadovanjem turškega funta.

Manjši čisti dobiček Snie Viscose

Letni skupščini vodilnega italijanskega koncerna za umetno svilo je bilo predloženo letno poslovno poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo zaradi vojne poslovanje koncerna zelo oteženo. Kosmati dobiček je padel od 275,3 na 264,15 milijona lir, stroški, davčne in socialne dajatve pa so narasle od 92,8 na 115,2 milijona lir, da je čisti dobiček nazadoval od 125,8 na 100,8 milijona lir.

Gospodarske vesti

Vezava knjig v Nemčiji je z novo ureditvijo poenostavljena. Nova naredba določa, katere knjige se smejo vezati in tudi način vezave za posamezne vrste knjig. Nadalje je predpisano, kako se morajo knjižne pole tiskati, da se vezava olajša. Prilaganje prospektov in reklamnega gradiva ni dopustno.

Industrijska zbornica v Zagrebu je pozvala svoje člane, da ji sporoče svoje želje in predloge za bližnja gospodarska pogajanja z Nemčijo.

Zagreb je lani potrošil nad 20,7 milijona litrov alkoholnih pijač. Pri celotnem prebivalstvu 450.000. ljudi je vsak Zagrebčan popil na leto 28,2 l vina, 3,1 litra žganja in 14,8 litra piva. V primeri s predvojnimi časi je nazadoval konsum vina, povečal pa se je konsum žganja in piva.

Madžarska industrija je sedaj dobro zaposlena. Na 100 razpisanih služb se prijavi le približno 80 delavcev, dočim se jih je pred enim letom prijavilo 103, da je bilo torej več brezposelnih delavcev ko prostih služb.

Bolgarske delniške družbe, ki so morale zaradi bombnih napadov pre-

Gostilničarski vestnik

Sladkor — kavni nadomestek

Gostilničarska nabavljalna za druga bo za mesec junij razdeljevala sladkor in kavni nadomestek od ponedeljka dne 19. junija do zaključno četrta 22. junija 1944.

Podjetniki, ki jim sladkor pripada ga morajo brezpogojno v tem roku dvigniti, ker jim sicer zapade.

Sladkor in nadomestek se bosta razdeljevala brez običajnega abecednega vrstnega reda.

Žganje

Nabavljalna zadruga bo za gostinske obrate od »Prevoda« deljeno žganje razdeljevala od ponedeljka dne 19. junija 1944 dalje.

Zainteresirani obrati bodo brez običajnega abecednega reda prejeli sorazmerne količine v mejah razpoložljivih količin, ki jih bo zadruga prejela od poedinih trgovcev.

Obrati, ki so se v smislu zadnje objave v »Trgovskem listu« prijavili za nakazilo žganja, pridejo prvenstveno v poštev. Zato ponovno opozarjamo člane, da predložijo tozadevno prijavo v pisarni Nabavljalne zadruge čimprej.

Sindikati gostinskih podjetnikov.

mestiti svoj sedež, smejo imeti svoje glavne skupščine v kraju svojega trenutnega sedeža. Vse objave družb, ki bi se morale po pravilih že sedaj objaviti v uradnem listu, se lahko prelože do 1. septembra.

Ves lanski turški pridelek rozin je prodan. V vsem je pridelala Turčija 65.000 ton rozin, od katerih je kupila Nemčija 13.000 ton. Letošnja žetev rozin se ceni na 50.000 ton.

Nova trgovinska pogodba je bila podpisana med Španijo in Argentino. Po tej pogodbi bo dobavila Argentina Španiji 1 milijon ton pšenice, 500 ton tobaka in 10.000 ton bombaža. Španija pa bo dobavila Argentini 52.000 ton železa in jekla, poleg 32.000 ton kupljenih že v septembru 1942.

Poročilo Danske premogovne družbe krije Nemčija še v petem vojnem letu več ko polovico vse danske potrebe po kurivu.

Švedska pohišvena industrija se pripravlja na večje izvozne kupčije v povojni dobi. Da bi se ta namera posrečila, se morajo znižati izdelovalni stroški, kar bi se doseglo s serijsko izdelavo pohištva. Ustanovila se je v ta namen posebna delniška družba, ki bo med drugim ljudi nasloplala proti predodku, da so serijski izdelki manj vredni.

Predlog egiptskega eksperta Barakat paše, da Egipt najame posojilo, s katerim bi odkupil svoje dni Angliji odstopljene delnice Sueške družbe, angleški listi v Egiptu odločno odklanjajo. Anglija bo pač skušala obdržati te delnice in dobiček od prekopa, da se egiptski nacionalni krogi finančno ne okrepe preveč. Vsako objavljeno podatkov o prometu v Sueškem prekopu in o višini dobička Sueške družbe je od angloameriškega poveljstva prepovedano.

Vojna konjunktura je v Angliji silno povečala dividende delniških družb, in sicer iz vseh gospodarskih panog, ne samo onih vojne industrije. Tako bo izplačala družba Ashanti Goldfields 80 odstotno dividendo. Tudi ves davek plača družba za delničarje. Whisky-podjetje Walker izplača 40-odstotno dividendo, oblačilna firma Terry 25 odstotkov itd. Mnoge družbe pa napovedujejo za prihodnje leto še višje dividende.

Proračunski odbor USA parlamenta je zahteval od kongresa 49 milijard dolarjev za kritje vojnih stroškov v proračunskem letu, ki se začne 1. julija. S tem bi od kongresa dovoljeni vojni krediti narasli na 390 milijard dolarjev.

Nova bogata boksitna ležišča so odkrili na zapadnem japonskem otoku Sikoku. Je to najboljši boksit, kar ga ima Japonska. Pripravljalna dela za izkoriščanje ležišča so že v teku.

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov

se je preselila iz Bleiweisove ceste št. 1/I. v nove prostore v Puccinijevi ulici št. 9/I. (Poslopje Hranilnice Ljubljanske pokrajine).

F. & I. Goričar
Ljubljana, Sv. Petra cesta 29
● priporoča razno manufakturno blago ●

K. PEČENKO
TOVARNIŠKA ZALOGA USNJA

LJUBLJANA, Sv. Petra c. 41

EVO
pralni
prašek

Dr. Th. & G. BOHME
Ljubljana

Litografirano kartonažo

IZDELUJE

ČEMAŽAR JOSIP
LJUBLJANA, IGRIŠKA ULICA 6

LITOGRAFIJA, KARTONAŽA, KNJIGOVEZNICA

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

OKVIRJE

izdeluje specialist
Wolfova 4

KLEIN